

Preventivní program školy 2018/2019

Základní údaje

Ředitel	Ing. Josef Ineman
Telefon	222 315 470, 236 075 627-8
E-mail	ineman@spsdmasna.cz

Školní metodik prevence	Bc. Tomáš Lorman
Telefon	236 075 644
E-mail	lorman@spsdmasna.cz

Výchovná poradkyně a školní psycholožka	Mgr. Věra Kramerová
Telefon	236 075 631
E-mail	kramerova@spsdmasna.cz

Školní psycholožka	Mgr. Adéla Boubelová
Telefon	236 075 631
E-mail	boubelova@spsdmasna.cz
Pozn.	nástup říjen 2018

Použité zkratky

PP	Preventivní program
ŠPPŠ	Školní program proti šikanování
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
PP	Primární prevence
PPP	Pedagogicko – psychologická poradna
ŘŠ	Ředitel školy
ZŘŠ	Zástupce ředitele školy
ŠMP	Školní metodik prevence
ŠPP	Školní poradenské pracoviště
ŠP	Školní psycholožka
TU	Třídní učitel
VP	Výchovná poradkyně

Obsah

Základní údaje	1
Použité zkratky	1
1. Základní pojmy	4
1.1. Prevence, školní prevence.....	4
1.2. Primární prevence a její typy.....	4
2. Charakteristika a vnitřní zdroje školy	5
1.1. Charakteristika školy	5
1.2. Možnost realizace preventivních a volnočasových aktivit	5
1.3. Riziková prostředí ve škole	6
1.4. Školní řád	6
1.5. ŠMP.....	6
1.6. Školní preventivní tým a vedení školy	6
1.7. Kompetence členů preventivního týmu.....	6
1.8. Vnitřní informační zdroje.....	7
2. Hlavní zásady programu	9
2.1. Obecné cíle	9
2.2. Základní informace o rizikovém chování.....	9
2.3. Specifika školy a regionu	10
2.4. Cíle primární prevence	10
2.4.1. Krátkodobé cíle.....	10
2.4.2. Střednědobé cíle.....	10
2.4.3. Dlouhodobé cíle.....	10
2.4.4. Cíle pro žáky.....	11
2.4.5. Cíle pro pedagogické pracovníky	11
2.4.6. Cíle pro třídní učitele	12
2.5. Činnost ředitele školy	12
2.6. Činnost školního poradenského pracoviště	12
2.7. Metody práce	13
2.7.1. Aktivity pro žáky	13
2.7.2. Aktivity pedagogů.....	13
3. Realizace programu	14
3.1. Plán na školní rok 2018/2019	14
3.2. Zahraniční stáž ped. pracovníků.....	16

3.3.	Kontakt a spolupráce s rodiči	16
3.4.	Kontakt s dalšími organizacemi	17
3.5.	Koordinace působení v jednotlivých předmětech.....	17
3.6.	Vliv osobnosti učitele	19
3.7.	Vytváření podmínek pro společnou činnost žáků v době mimo vyučování	19
3.8.	Konzultační hodiny	19
4.	Evaluace.....	20
4.1.	Evaluace školního roku 2017/2018	20
4.2.	Evaluace oblasti kyberšikany a ped. pracovníků	21
4.3.	Evaluace vnímání rizikového chování žáky.....	22
4.4.	Plánovaná evaluace ve školním roce 2018/2019	23
5.	Postup v krizových situacích	24
5.1.	Žák je v ohrožení života	24
5.2.	Konzumace tabákových výrobků ve škole.....	24
5.3.	Konzumace alkoholu nebo omamných a psychotropních látek (OPL) ve škole	24
5.4.	Distribuce OPL ve škole	25
5.5.	Řešení případů souvisejících s krádežemi a vandalismem	26
5.6.	Šikana a kyberšikana	27
5.7.	Záškoláctví	27
6.	Závěr	29
	Příloha A – Dotazník pro žáky, zaměřený na klima ve třídě v souvislosti se šikanou	30
	Příloha B – Kontakty na síť regionální pomoci	32
	Příloha C - Stávající platné dokumenty v resortu MŠMT.....	34
	Příloha D – Vzor hodnotícího dotazníku pro učitele	35
	Příloha E – Vzor hodnotícího dotazníku pro žáky.....	36

1. Základní pojmy

1.1. Prevence, školní prevence

Prevence je soubor opatření, která mají vést k předcházení vzniku nějakého jevu – v našem případě k předcházení vzniku sociálně nežádoucího a rizikového chování.

Prevenci dále dělíme:

- primární prevence – opatření použitá v době před vznikem daného jevu
- sekundární prevence – opatření zacílená na skupinu osob, u nichž se již daný jev vyskytl, ať už jednotlivě nebo opakovaně
- terciální prevence/harm reduction – opatření zacílená na skupinu osob, u nichž se daný jev již běžně vyskytuje, jde zejména o opatření, která mají zmírnit následky jevu

1.2. Primární prevence a její typy

Primární prevenci dále dělíme:

- nespecifická primární prevence – aktivity zaměřené obecně na zdravý životní styl, osvojování sociálních dovedností, kompetencí prostřednictvím smysluplné náplně volného času. V případě školní primární prevence jde tedy především o nabídku volnočasových mimoškolních aktivit
- specifická primární prevence – aktivity zaměřené na konkrétní kategorii sociálně nežádoucího a rizikového chování například aktivity zaměřené na závislostní chování či agresivní chování. Specifická primární prevence se dále dělí:
 - všeobecná specifická prevence – zaměřená na širokou populaci bez zjišťování rizika výskytu jevu, na který je prevence zacílena
 - selektivní specifická prevence – zaměřená na skupinu osob, u nichž lze předpokládat riziko výskytu jevu, na který je prevence zacílena
 - indikovaná specifická prevence – zaměřená na jednotlivce nebo skupinu osob, u nichž již byl zaznamenán zvýšený výskyt rizikových faktorů ve vztahu k jevu, na který je prevence zacílena
- efektivní specifická primární prevence – soubor takových aktivit, které jsou komplexní a dlouhodobé, zahrnují vlastní aktivitu účastníků, jsou přiměřené věku, dostatečně názorné a zahrnují prvek uvědomění. Zároveň poskytují možnost zjištění účinnosti konkrétní aktivity.

2. Charakteristika a vnitřní zdroje školy

1.1. Charakteristika školy

VOŠ a SPŠD lze charakterizovat jako městskou školu, která se nachází v centru města Prahy. Je rozdělena do dvou budov označených A a B, jejichž vzdálenost je cca 100 metrů. V obou budovách se učebny nacházejí ve třech nadzemních podlažích. Výuka probíhá v 58 učebnách – z toho je 27 učeben odborných. Odborné učebny zahrnují:

- školní dílny
- učebny výpočetní techniky
- jazykové učebny
- elektrolaboratoře
- strojní laboratoře
- učebnu automobilní techniky
- učebnu fiktivní firmy
- učebnu pro výuku psychologie a rétoriky
- učebnu kolejové dopravy
- učebnu letecké dopravy
- učebnu pro výuku dopravního zeměpisu

Škola nemá žádné další detašované učebny. Vzhledem k odbornému zaměření do školy běžně dojíždějí žáci z celé Prahy i okolí. Navíc díky docházkové vzdálenosti na Masarykovo a Hlavní nádraží do školy dojíždějí žáci ze širší oblasti středočeského kraje.

Škola realizuje výuku podle čtyř vzdělávacích programů. Ve všech vzdělávacích programech jsou ve výuce zastoupeny bloky zaměřené na prevenci sociálně nežádoucího a rizikového chování. Prvky minimální prevence jsou rovněž zahrnuty ve školním řádu.

Na střední škole každoročně studuje cca 600 žáků - toto číslo je z dlouhodobého hlediska stabilní. Žáci školy jsou nejčastěji české národnosti, avšak během posledních let se mírně zvyšuje počet žáků cizí národnosti.

1.2. Možnost realizace preventivních a volnočasových aktivit

Naši žáci se každým rokem umisťují na předních místech v různých sportovních soutěžích. Na škole vedle sportovních kroužků /vodácký, lyžařský, orientační běh/ působí i další, zaměřené na odbornou tematiku nebo kulturu, např. Klub mladých diváků /divadlo/, filmový klub. Žáci se pravidelně zúčastňují odborných, jazykových, literárních a dalších soutěží s výbornými výsledky. Součástí výuky jsou odborné praxe a stáže u tuzemských i zahraničních firem. Žáci vyjíždějí na exkurze, zahraniční tematické zájezdy.

Úzce spolupracujeme se sociálními partnery ze všech druhů dopravy. Jsme členy odborných svazů a asociací. Českou školní inspekci a dalšími kontrolními orgány je škola hodnocena kladně.

1.3. Riziková prostředí ve škole

Za riziková prostředí je možné považovat šatny před tělocvičnou v budově A, chlapecké i dívčí toalety ve druhém a třetím poschodí obou budov A i B. Za rizikovou lze také označit spojovací cestu mezi oběma budovami, neboť vede po chodníku v ulici Masná – tato komunikace však legislativně nespadá do prostoru školy.

1.4. Školní řád

Školní řád platný pro školní rok 2018/2019 vydává ředitel školy. Aktuální školní řád je v tištěné formě k dispozici ve sborovně a u třídních učitelů, dále na intranetu školy na adrese: <https://spsdmasna.sharepoint.com/:f:/r/Shared%20Documents/%C5%A0koln%C3%AD%20%C5%99%C3%A1dy?csf=1&web=1&e=uFDJR>

Přesný postup a hlavní zásady řešení přestupků jsou uvedeny v platném školním řádu.

1.5. ŠMP

Školním metodikem prevence je Bc. Tomáš Lorman, ve školním roce 2018/2019 zároveň třídní učitel třídy DM4. Školní psycholožkou s kumulovanou funkcí výchovné poradkyně je Mgr. Věra Kramerová. Od října 2018 nastupuje nově na částečný úvazek školní psycholožky Mgr. Adéla Boubelová. Uvedení pracovníci úzce spolupracují v rámci školního poradenského pracoviště (ŠPP).

1.6. Školní preventivní tým a vedení školy

Školní preventivní tým je tvořen:

- Ředitel školy – Ing. Josef Ineman
- ŠMP – Bc. Tomáš Lorman
- Školní psycholožka a výchovná poradkyně – Mgr. Věra Kramerová
- Školní psycholožka – Mgr. Adéla Boubelová

1.7. Kompetence členů preventivního týmu

Školní psycholožka a výchovná poradkyně:

- řešení výchovných problémů ve spolupráci s metodikem prevence (neomluvené absence, záškoláctví, šikana atd.)
- krizová intervence pro žáky a učitele
- individuální psychologické poradenství pro žáky (případně i rodiče)

- práce se třídou nebo skupinou žáků
- organizace a obsah adaptačních kurzů pro žáky 1. ročníku
- spolupráce s učiteli v péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- práce s neprospívajícími žáky
- vytváření individuálních studijních plánů /ve spolupráci s vedením školy a pedagogy/
- metodická podpora a supervize pedagogům

Školní metodik prevence:

- zajišťování preventivního programu školy
- pomoc při přípravě programů pro třídy, kde se vyskytnou problémy související s rizikovým chováním žáků
- ve spolupráci se školní psychologkou řešení výchovných problémů (neomluvené absence, záškoláctví, šikana atd.)
- individuální konzultace s žáky, rodiči a učiteli týkající se rizikového chování
- poskytování aktuálních informací z oblasti prevence
- poskytování kontaktů na odborná zařízení preventivní péče,

1.8. Vnitřní informační zdroje

Škola má informační středisko (s rozsáhlým fondem knih a časopisů) a školní internetový klub. Odborné učebny jsou vybaveny tak, aby řádně plnily svůj účel a aby žáci v odborných předmětech byly seznamováni s novými poznatky vědy a techniky, např. diagnostická zařízení pro testování jednotlivých agregátů silničních vozidel, zkušební automobily, autotrenažer (škola má vlastní autoškolu se zkušenými instruktory), vybavení elektrolaboratoří a specializovaný software, pro výuku odborných předmětů. Škola je vybavena audiovizuální, prezentační a výpočetní technikou ve všech učebnách. Do informačního systému školy mají přístup všichni rodiče žáků a mohou tak průběžně sledovat prospěch svých dětí. Všechny počítače jsou propojeny do sítě s vysokorychlostním připojením k internetu. Ve škole je také k dispozici WI-FI síť. V obou budovách jsou pro žáky i učitele instalovány kopírovací stroje napojené na počítačovou síť.

Webové stránky školy – www.spsdmasna.cz

Intranetové stránky školy – intranet.spsdmasna.cz

Web s informacemi pro rodiče – bakalari.spsdmasna.cz

E-mailová adresa školního metodika prevence – lorman@spsdmasna.cz

E-mailová adresa školní psychologky a výchovné poradkyně – kramerova@spsdmasna.cz

Škola nevyužívá školní rozhlas, k těmto účelům slouží intranetové stránky školy, které jsou dostupné prostřednictvím školní Wi-Fi sítě. Aktuality a novinky jsou navíc žákům zpřístupněny na širokoúhlých informačních obrazovkách, které se nachází ve vstupních prostorách budovy A i B.

Ve vnitřních prostorách školy jsou využívány nástěnky zaměřené na aktuální informace z oblasti odborných předmětů, nabídku volnočasových aktivit a soutěží, společenské události a kulturně orientované kroužky.

2. Hlavní zásady programu

2.1. Obecné cíle

Cílem prevence rizikového chování žáků na naší škole je systematické utváření a posilování postojů žáků vedoucích k vytvoření kvalitních životních hodnotových orientací, k zodpovědnosti za svůj život, zdraví a poskytování pozitivních alternativ chování a trávení volného času. Součástí prevence je i informovanost žáků o nejrůznějších aspektech rizika spojeného se zneužíváním návykových látek a rizikovému chování vůbec.

Preventivní program realizuje školní poradenské pracoviště (tj. metodik prevence a školní psycholožky) ve spolupráci s vedením školy a pedagogickými pracovníky. Tyto aktivity jsou součástí běžného života školy a přispívají k formování pozitivní identifikace žáků s dobrou pověstí školy. Žáci školy se pravidelně zúčastňují nejrůznějších akcí s tematikou prevence rizikového chování.

Průběžně je sledován výskyt výukových a výchovných problémů, které jsou řešeny operativně během celého roku. Je-li třeba, řeší se tato problematika i na pedagogické radě. Žáci mají vždy možnost vyjadřovat se k navrhovaným výchovným opatřením, škola spolupracuje s rodiči žáků (třídní schůzky a osobní individuální kontakty).

Vedení školy vytváří velmi dobré podmínky pro realizaci preventivních programů a projektů. Žáci se mohou účastnit všech akcí, které škola pořádá. Vedení školy a školní poradenské pracoviště vítá i vlastní iniciativu a náměty žáků, které podporuje a pomáhá realizovat.

2.2. Základní informace o rizikovém chování

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, která směřují zejména k následujícím projevům v chování žáků:

- agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- záškoláctví
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- spektrum poruch příjmu potravy
- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování

Konkrétní projevy těchto sociálních patologií se na naší škole vyskytují jen velmi omezeně, jsou průběžně sledovány a PP je pravidelně modifikován a aktualizován podle potřeb žáků, rodičů a pedagogů.

2.3. Specifika školy a regionu

Vzhledem k tomu, že škola je situována v samém centru Prahy, jsou preventivní aktivity - v souvislosti s rizikovým chováním - důležité a nezbytné. Úkolem prevence je zejména minimalizovat všechna rizika a vlivy narušující zdravý osobnostní vývoj žáků. Základním principem je výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity rozvíjející se osobnosti.

2.4. Cíle primární prevence

2.4.1. Krátkodobé cíle

- Zlepšovat znalosti žáků v oblasti rizikového chování
- Zvyšovat sociální kompetence žáků, rozvíjet dovednosti zakotvené v ŠVP
- Realizovat aktivity preventivního programu v rámci školních i volnočasových aktivit
- Pravidelně navštěvovat a vyhledávat tematická divadelní a filmová představení, přednášky a besedy s odborníky, nabízet četbu knih a časopisů s danou tematikou + další zdroje informací
- Nabídnout rodičům didaktické materiály a poradenskou činnost

2.4.2. Střednědobé cíle

- Vytvořit a realizovat funkční preventivní program školy
- Získávat podporu všech pedagogických pracovníků školy v otázce nutnosti prevence a její realizace
- Zlepšovat komunikační a asertivní dovednosti žáků, zlepšovat jejich sebeovládání a nenásilné zvládání konfliktů
- Zapojit externí odborné organizace do preventivního programu školy
- Usilovat nadále o dobré vztahy mezi školou a rodiči žáků
- Podporovat volnočasové aktivity a zájmové kroužky
- Podporovat průběžné vzdělávání všech pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování

2.4.3. Dlouhodobé cíle

- Snižit počet projevů rizikového chování u žáků školy (potírání projevů šikany, agrese, nadřazenosti atd.)
- Vytvořit dlouhodobou funkční strategii školy v oblasti PP
- Ve škole spoluvytvářet právní vědomí, mravní a morální hodnoty
- Udržet příznivé sociální klima – pocit důvěry, atmosféru pohody a klidu
- Podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu, osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoj osobnosti žáků

2.4.4. Cíle pro žáky

Rozvíjení následujících znalostí, dovedností a postojů

- umět posoudit rizika, která přináší užívání drog, jejich vliv na zdraví, budoucí zaměstnání, úroveň vzdělání
- mít zodpovědný přístup k životu, zdraví, vlastní morálce a osobním hodnotám
- chápat význam vlastního zodpovědného chování vůči společnosti
- umět nalézt pomoc sobě i druhým
- znát právní důsledky šikany, zastrašování a užití násilí

Žáci jsou vedeni

- k rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- k vedení zdravého způsobu života
- k odolnosti proti stresu, negativním zážitkům a vlivům
- k pěstování právního vědomí a k samostatnému rozhodování
- ke schopnosti týmové práce
- ke schopnosti samostatně řešit problémy
- k podílení se na tvorbě prostředí a životních podmínek

2.4.5. Cíle pro pedagogické pracovníky

- být pozitivní v přístupu k žákům – smysluplné učení, přiměřenost, vstřícnost
- vyučovat za aktivní účasti žáků – spolupráce, motivující hodnocení, stimulační hry (diskuse a projekty)
- koordinovat preventivní aktivity
- využívat internet k interaktivnímu vzdělávání, předávání informací žákům, mládeži, rodičům a pedagogům o zdravém životním stylu a sociálně patologických jevech, k výměně zkušeností, k informacím o realizovaných projektech apod.
- důsledně trvat na dodržování školního řádu (nestačí přečíst na začátku školního roku, je třeba, aby žáci pociťovali, že dodržovat školní řád se vyplácí)
- pro občanskou nauku – právní aspekty chování, komunikace, sociální kompetence a dovednosti, občanská výchova
- pro základy přírodních věd – návykové látky a jejich účinky na organismus
- pro tělesnou výchovu – organizovat několikadenní intenzivní pohybová soustředění – sportovní kurzy
- výuka jazyků a literatury – trénovat komunikační dovednosti, pracovat s texty jako s modelovými příběhy

2.4.6. Cíle pro třídní učitele

- být sociálním manažerem třídy jako sociální skupiny
- mít pravidelný kontakt se třídou
- pomáhat řešit školní i osobní problémy žáků
- podporovat vícedenní pobytové aktivity – hlubší vzájemné poznávání účastníků, prohlubování důvěry, podchycení nežádoucích projevů chování, zvládnání náročných fyzických a duševních situací

2.5. Činnost ředitele školy

ŘŠ:

- vytváří podmínky pro realizaci prevence rizikového chování
- pověřuje vhodného pracovníka funkcí školního metodika prevence
- zodpovídá za soustavné vzdělávání pracovníků školy v oblasti prevence
- zajišťuje spolupráci s rodiči, popř. zákonnými zástupci v oblasti prevence
- sleduje efektivitu jednotlivých preventivních aktivit
- zajišťuje zakotvení preventivních opatření proti rizikovému chování ve školním řádu
- provádí příslušná opatření při výskytu rizikového chování ve škole

2.6. Činnost školního poradenského pracoviště

ŠPP:

- koordinuje realizaci PP ve škole
- podílí se na soustavném vzdělávání pracovníků školy v oblasti prevence
- zajišťuje hodnocení procesů a výsledků PP
- spolupracuje s metodikem preventivních aktivit při PPP pro Prahu 1,2 a 4
- podílí se na opatřeních při výskytu rizikového chování ve škole

2.7. Metody práce

Preventivní program je koncipován jako dlouhodobý a komplexní.

2.7.1. Aktivity pro žáky

- Přednášky a besedy (v rámci školy, spolupráce s PPP, s dalšími organizacemi)
- Výukové bloky – zaměřené na prevenci rizikového chování nebo týkající se zdravého způsobu života (realizace ŠMP, učitelé ON, PPP)
- Soutěže
- Volnočasové aktivity – školní kroužky
- Workshopy
- Sportovní akce – jednorázové, pobytové
- Poradenská činnost – ŠPP
- Kulturní akce – zájezdy do zahraničí, divadel, na koncerty, exkurze

2.7.2. Aktivity pedagogů

- Vzdělávací semináře pedagogů (v rámci školy, i mimo ni)
- Porady pedagogů – ŠMP informuje ostatní pedagogy o novinkách v resortu PP
- Aktuality v rámci PP jsou vyvěšovány na intranetovou nástěnku, rozesílány e-mailem

3. Realizace programu

3.1. Plán na školní rok 2018/2019

Zaměření jednotlivých témat a akcí na jednotlivé ročníky provádí ŠMP na základě výsledků průzkumu ve škole. **Seznam aktivit se může v průběhu školního roku měnit v závislosti na poptávce školy (třídy, TU atd.) a nabídce dostupných akcí.**

Název programu	Adaptační kurz
Typ programu	Adaptační kurz
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je usnadnit žákům vstup do nového prostředí, mezi nové spolužáky a umožnit jim vzájemné seznámení v prostředí více osobním a volnějším než je školní třída. Součástí programů jsou rovněž bloky zaměřené na primární prevenci, především na první informace a seznámení s třídním učitelem, školním metodikem prevence, školní psycholožkou.
Realizátor	Active Nature, o.s.
Cílová skupina	Žáci prvního ročníku
Počet žáků v programu	165
Počet hodin programu	36
Ukazatele úspěšnosti	Počet žáků na kurzech, dobré vztahy v nových kolektivech, výsledky evaluačního dotazníku
Termín	Září 2018
Zodpovědná osoba	Školní psycholožka, Školní metodik prevence

Název programu	Válka profesora Klamma
Typ programu	Divadelní představení s navazujícími diskuzemi
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je konfrontovat žáky s tématem smyslu školství a vztahů mezi třídou a učitelem. Během navazující diskuze žáci rozebírají vzorovou dysfunkční třídu a jsou vedeni k hlubšímu náhledu na vzájemné vztahy.
Realizátor	Divadlo Minor
Cílová skupina	Žáci druhého ročníku
Počet žáků v programu	165
Počet hodin programu	3
Ukazatele úspěšnosti	Počet účastníků
Termín	Listopad 2018 – Leden 2019
Zodpovědná osoba	ŠMP, Akci organizuje Mgr. Kunová

Název programu	Bezpečnost na Internetu
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Interaktivní seminář selektivní prevence je zaměřen na

	prohlubování znalostí a možností bezpečného používání IT vybavení, chování v internetovém prostoru sociálních sítí – problematiku šikany a kyberšikany, ale také limitů používání a netolismu.
Realizátor	Bezpečný internet.cz, Daniel Dočekal
Cílová skupina	Žáci prvního ročníků
Počet žáků v programu	165
Počet hodin programu	2
Ukazatele úspěšnosti	Počet seminářů a zúčastněných žáků
Termín	Únor 2019 – Březen 2019
Zodpovědná osoba	Školní metodik prevence

Název programu	Festival Jeden svět
Typ programu	Filmová projekce s navazující moderovanou diskuzí
Stručná charakteristika programu	Festival zaměřený na dokumentární filmy o lidských právech, občanskou angažovanost, osobnostní a sociální výchovu
Realizátor	Člověk v tísni, o.p.s.
Cílová skupina	Žáci všech ročníků
Počet žáků v programu	180
Počet hodin programu	2
Ukazatele úspěšnosti	Počet přihlášených tříd a zúčastněných žáků
Termín	Březen 2019
Zodpovědná osoba	ŠMP

Název programu	Dům světla
Typ programu	Exkurze a interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je konfrontovat žáky s prostředím instituce, kde je každodenně poskytována služba a pomoc osobám s onemocněním AIDS, často v kombinaci s řešením drogové závislosti a poradenstvím. Během navazující diskuze žáci rozebírají modelové případy a jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu.
Realizátor	Česká společnost AIDS pomoc, o.s.
Cílová skupina	Žáci druhého a třetího ročníku
Počet žáků v programu	292
Počet hodin programu	4
Ukazatele úspěšnosti	Počet účastníků
Termín	Červen 2019
Zodpovědná osoba	Školní metodik prevence

3.2. Zahraniční stáž ped. pracovníků

V rámci plošné účasti ped. pracovníků školy na školení a projektu „MIŠ“ (Minimalizace šikany) proběhne studijní návštěva dvou pracovníků školy na zahraničních školách (Anglie, Finsko) v rozsahu jednoho týdne.

Studijní návštěva je realizována v rámci projektu "**Škola pro všechny**", který je podpořen z operačního programu "Praha – Pól růstu ČR" a spolufinancován Evropskou Unií. Projekt realizuje AISIS, z.ú. *Projekt „Škola pro všechny“ získal od hodnotitelů nejvyšší bodové ohodnocení ze všech 70 projektů přihlášených do výzvy 21.*

Cílem projektu „Škola pro všechny“ je zlepšovat schopnost zúčastněných škol i jednotlivých pedagogů vést efektivně výuku v různorodých kolektivech a podporovat toleranci k odlišnostem, snižovat projevy násilí, xenofobie a diskriminace.

3.3. Kontakt a spolupráce s rodiči

Rodiče, respektive zákonní zástupci žáků spolupracují se školou především prostřednictvím volených zástupců ve školské radě a prostřednictvím Rady rodičů. Základní potřebou preventivního programu školy je zajištění informovanosti rodičů/zákonných zástupců studentů o cílech a náplni jednotlivých aktivit a opatření. Této informovanosti je docíleno prostřednictvím webových stránek školy a zveřejněním tohoto dokumentu – PP.

- Rodiče mohou kontaktovat pedagogické pracovníky pomocí e-mailu nebo si mohou domluvit osobní schůzku.
- Jednou za pololetí jsou realizovány třídní schůzky.
- Známkový výhled ze všech předmětů a docházka jsou zveřejňovány na stránkách školy a jsou průběžně aktualizovány.
- V případě problému (výchovního, studijního, zdravotního, sociálního atd.) se žákem jsou rodiče školou kontaktováni, informováni o problému. Společně (žák, rodiče, škola) problém řeší.
- Rodiče jsou informováni prostřednictvím internetových stránek školy o všech změnách ve školním rozvrhu, o školních akcích a dalších aktivitách.

3.4. Kontakt s dalšími organizacemi

Škola v oblasti prevence rizikového chování spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 1,2 a 4 a dalšími odbornými a vzdělávacími institucemi.

- o. s. Active Nature
- Medea Kultur, s.r.o.
- E-Bezpečí, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
- Česká společnost AIDS pomoc, o.s.
- Divadlo Minor
- PPP pro Prahu 1,2 a 4
- Obvodní koordinátor prevence rizikového chování a kriminality MČ Praha 1 a komise prevence kriminality a rizikového chování
- Česká asociace školních metodiků prevence
- Policie ČR a Městská policie

Seznam institucí a kontaktní údaje pro žáky i zaměstnance školy jsou přílohou PP.

3.5. Koordinace působení v jednotlivých předmětech

Vyučující občanské nauky, základů přírodních věd, sociální komunikace a tělesné výchovy koordinují své časové plány a působí na studenty v oblasti prevence. Cílem je zabránit kumulaci podobných námětů v jedné třídě a jednom předmětu.

Vyučující vyjmenovaných předmětů začleňují problematiku PP do výuky v rámci svých předmětů. V nižších ročnících je mimořádně důležitá výchova ke zdravému životnímu stylu a nácvik sociálních dovedností.

Ročník	Předmět	Téma	Časová dotace	Vyučující
I	ON	Sociální nerovnost a chudoba, sociální zajištění občanů	2	Křížková, Vondráčková
I	ON	Národ, národnost, majorita a minority	2	Křížková, Vondráčková
I	ON	Multikulturní soužití, postavení mužů a žen	3	Křížková, Vondráčková
I	ON	Víra a ateismus, náboženství, církve a sekty	3	Křížková, Vondráčková
I	ON	Lidská práva	2	Křížková, Vondráčková
I	ON	Politické ideologie	1	Křížková, Vondráčková
I	ON	Radikalismus a extremismus	2	Křížková, Vondráčková

I	ON	Teror, terorismus	2	Křížková, Vondráčková
I	ON	Globální problémy současného světa	1	Křížková, Vondráčková
I, II	ZPV	Zdravý životní styl	2	Křížková
I, II	ZPV	Nemoci	2	Křížková
I, II	ZPV	Ekologie, vztahy mezi organismy	3	Křížková
I, II	ZPV	Vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím	2	Křížková
I, II	ZPV	Dopady činnosti člověka na životní prostředí	2	Křížková
I, II	ZPV	Globální ekologické problémy, Ochrana životního prostředí	3	Křížková
II	ON	Právo a spravedlnost, právní stát	3	Křížková, Kroužková
II	ON	Etika	3	Křížková, Kroužková
II	ON	Životní postoje a hodnotová orientace	3	Křížková, Kroužková
II	ON	Rozvojové země	2	Křížková, Kroužková
II	ON	Konflikty v soudobém světě	2	Křížková, Kroužková
IV	SK	Činnost člověka, vůle	2	Červenková, Hřebíková, Waldhauserová
IV	SK	Vlastnosti člověka, osobnostní typy, sebepoznání a rozvoj osobních kompetencí	8	Červenková, Hřebíková, Waldhauserová
IV	SK	Motivace, stres, pracovní výkon, relaxační techniky	8	Červenková, Hřebíková, Waldhauserová
IV	SK	Role v týmu, rozhodování ve skupině, konflikty a jejich řešení	6	Červenková, Hřebíková, Waldhauserová
IV	SK	Verbální a nonverbální komunikace, strategie řešení konfliktů, konstruktivní kritika, asertivita, transakční analýza	14	Červenková, Hřebíková, Waldhauserová
IV	SK	Prezentační dovednosti, argumentace	6	Červenková, Hřebíková, Waldhauserová
IV	SK	Psychologie reklamy, etika	6	Červenková, Hřebíková, Waldhauserová
I, II, III, IV	TV	Ochrana člověka za mimořádných událostí	7	Bíža, Vondráčková, Stockinger

3.6. Vliv osobnosti učitele

Všichni vyučující se snaží prostřednictvím správné hodnotové orientace pomoci žákům nalézt vhodný způsob začlenění do společnosti. Pomoc vyučujících je zaměřena na žáky, kteří mají problémy se zvládnutím učiva (specifické poruchy učení, zdravotní problematika).

3.7. Vytváření podmínek pro společnou činnost žáků v době mimo vyučování

Žáci mají k dispozici informační středisko, tělocvičnu a posilovnu v budově školy. Oblíbené jsou fotbalové a florbalové turnaje. Svůj volný čas tráví mnoho žáků v mimoškolních sportovních a zájmových organizacích.

Pedagogičtí pracovníci školy podporují žáky v soutěžích a mimoškolních aktivitách:

- Soutěž „Studentská konference“, soutěž prací žáků – Žaludová, Kulíšková, Tříška, Bajer a další
- Soutěž v malování a počítačové grafice, Fotoakademie a soutěž Ajťák –Kulíšková
- Soutěž v řízení drážní dopravy DOP3Sim Open – Bajer
- Soutěž ve finanční gramotnosti - Tříška
- Soutěž v anglickém jazyce – Zálešáková, Lorman
- Olympiáda v českém jazyce, Literární soutěž – Červenková
- Olympiáda v matematice – Hofmanová
- Sportovní den školy – Bíža, Stockinger, Vondráčková
- Lyžařský výcvik – Bíža, Stockinger, Vondráčková
- Akce „Pěšky běžky“ a „Dřevěný muž“ a další – Bíža, Stockinger, Vondráčková
- Divadelní představení a výlety s kulturně-historickými tématy – Kunová

3.8. Konzultační hodiny

Studenti jsou informováni o možnosti kdykoli konzultovat své problémy s třídním učitelem, školní psycholožkou a školním metodikem prevence a odborníky na specializovaných pracovištích, jejichž kontaktní adresy a telefonny jsou v příloze PP. Hodiny jsou určeny dle potřeby studentů a pevně:

Školní psycholožka a výchovná poradkyně	denně
Školní metodik prevence	úterý 2. a 3. vyučovací hodina

4. Evaluace

4.1. Evaluace školního roku 2017/2018

Cílem prevence rizikového chování žáků na naší škole je systematické utváření a posilování postojů žáků vedoucích k vytvoření kvalitních životních hodnotových orientací, k zodpovědnosti za svůj život, zdraví a poskytování pozitivních alternativ chování a trávení volného času (viz mimoškolní aktivity a soutěže). Součástí prevence je i informovanost žáků o nejrůznějších aspektech rizika spojeného se zneužíváním návykových látek.

Preventivní program realizuje školní poradenské pracoviště (ve složení školní psycholožka a školní metodik prevence) ve spolupráci s vedením školy a dalšími pedagogickými pracovníky. Tyto aktivity jsou již dlouho součástí běžného života školy a přispívají k formování pozitivní identifikace žáků s dobrou pověstí školy. Žáci školy se pravidelně zúčastňují nejrůznějších akcí s tematikou prevence rizikového chování. Těžištěm činnosti školního poradenského pracoviště v této oblasti je práce s třídními kolektivy.

Škola se již tradičně zúčastňuje projekcí a besed v rámci festivalu „Jeden svět na školách“ pořádaného společností Člověk v tísni. Ve spolupráci s třídními učiteli si třídy zvolily témata a projekce dle vlastního zájmu – nejčastějšími tématy navštívených filmů a besed bylo svoboda slova, média a extremismus („Nic se neodpouští“), dále válečné konflikty, krizové oblasti a nedemokratické režimy („Rádio Kobání“ a „Mír s vámi“) a v neposlední řadě rodina a život s postižením („Neslyšící syn“). Průřezovými tématy tohoto ročníku byla osobnostní, sociální a multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a aktivní občanství.

Škola pokračuje ve spolupráci s odbornou organizací Česká asociace školních metodiků prevence (ČAŠMP). Na základě podnětu pedagogických pracovníků, speciálně třídních učitelů, využívá škola možnosti ve spolupráci s ČAŠMP realizovat dotazníkové šetření „Klima třídy“ ve všech třídách SOŠ, jehož cílem je podrobná analýza sociálního klimatu na základě metody dotazníku KLIT (Lašek, Zemanová, 2002). Výsledky šetření umožňují vedení školy a třídním učitelům získat profil dané třídy, sledovat postoje žáků nebo si všimnout rozdílů mezi chlapci a dívkami.

Všechny akce, spojené s prevencí rizikového chování, koordinuje metodik prevence ve spolupráci se školní psycholožkou a vedením školy, případně i s dalšími pedagogickými pracovníky. Rodiče žáků jsou pravidelně informováni o preventivních aktivitách školy prostřednictvím Rady rodičů školy.

Pokud se vyskytnou případy záškoláctví, agresivity nebo jiného rizikového chování, jsou řešeny průběžně a na spolupráci se podílí třídní učitel, školní psycholožka, metodik prevence, rodiče, žák, případně ředitel školy. Tyto případy se nevyskytují často, lze se tedy domnívat, že efektivita prováděného preventivního programu – spolu s širokou nabídkou nejrůznějších mimoškolních aktivit pro žáky – je dobrá. Vzhledem ke každodennímu kontaktu školní psycholožky se žáky i s pedagogy a vedením školy je vzájemná informovanost o event. signálech výskytu rizikového chování žáků velmi rychlá a operativní, což umožňuje včasnou a efektivní intervenci.

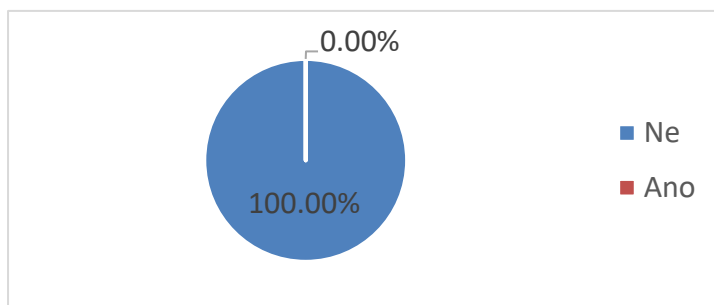
4.2. Evaluace oblasti kyberšikany a ped. pracovníků

Na základě potřeby stanovení priorit (a v důsledku medializovaného případu „Třebešín“) proběhl průzkum mezi ped. pracovníky zaměřený na případný průběh kyberšikany (učitele ze strany žáka). Výsledky průzkumu shrnují následující tabulky a grafy:

Zaškrtněte situace, se kterými jste se osobně někdy v minulosti setkal/a:

Setkáváte se v současné době s kyberšikanou nebo agresivními útoky žáků vůči Vaší osobě? Pokud ano, můžete zde situaci popsat:

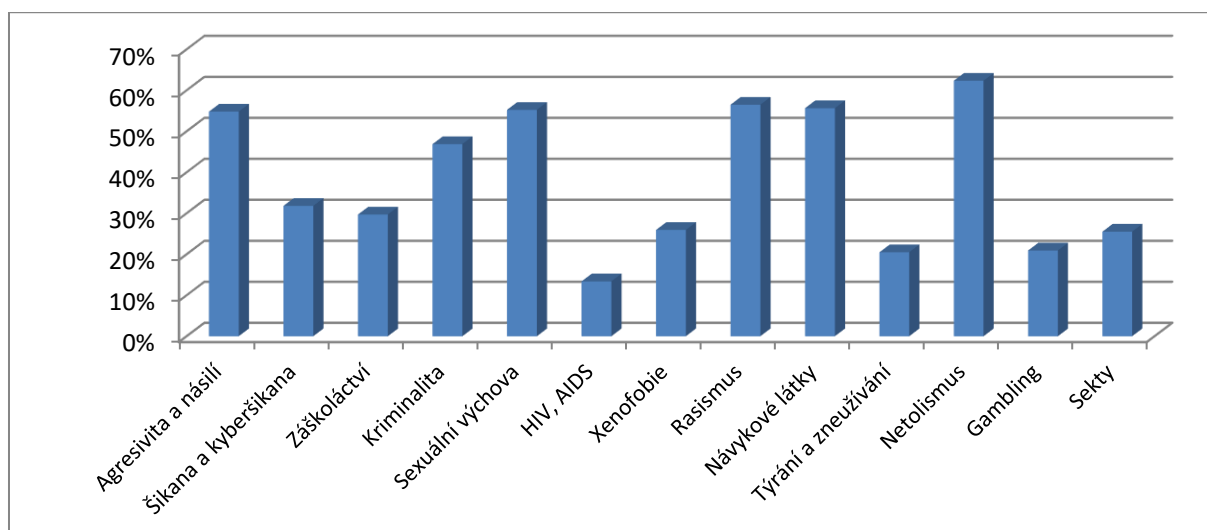
4.3. Evaluace vnímání rizikového chování žáky

Na základě potřeby stanovení priorit pro budoucí plánování zaměření preventivních aktivit PP využívá ŠPP výsledku průzkumu mezi žáky všech ročníků (celkem 1193 hlasů) s cílem zjištění vnímání závažnosti a důležitosti jevů spadajících do oblasti rizikového chování. Výsledkem je procentuální vyjádření počtu žáků, kteří daný jev označili.

Témata s nejvyšším počtem hlasů, žáky označena za nejzávažnější a nejvíce přitahující jejich pozornost:

1. Netolismus, 62%
2. Rasismus, 56%
3. Návykové látky, 56%
4. Sexuální výchova, 55%
5. Agresivita a násilí, 55%

Celkové výsledky dotazníkového šetření shrnuje následující graf:

4.4. Plánovaná evaluace ve školním roce 2018/2019

Analýza situace školy je z hlediska plánování a realizace PP základem pro stanovení aktuálních cílů a kontroly jejich plnění. Pro potřeby monitoringu v rámci tvorby PP existují minimálně čtyři cílové skupiny, které slouží jako užitečné zdroje pro shromažďování informací: žáci, rodiče, pedagogové, škola jako celek. Pro monitorování názorů těchto cílových skupin škola využívá systém elektronického vyhodnocení klimatu školy a jednotlivých tříd, kterého se účastní všechny třídy. Na základě konzultací se třídními učiteli jsou tato měření uskutečňována i mimořádně, v případech podezření na výskyt určitého nežádoucího jevu.

Dalšími zdroji budou z dlouhodobého hlediska výstupy záznamů školního metodika prevence, záznamy četnosti výskytu rizikového chování (zejména od třídních učitelů), zápisy z výchovných komisí, prosté pozorování prostředí školy a chování žáků v něm atd.

Pro jednotlivé realizované preventivní aktivity stanovuje PP jednotný návrh evaluačního dotazníku pro učitele a žáky s cílem zhodnocení absolvovaného programu.

Vzorový dotazník pro učitele, školního metodika prevence a žáka za účelem hodnocení uskutečněné aktivity tvoří přílohu PP.

5. Postup v krizových situacích

5.1. Žák je v ohrožení života

- 1) Zaměstnanec školy, který je přítomen této situaci nebo je informován jiným žákem, neprodleně poskytne první pomoc.
- 2) Zaměstnanec informuje vedení školy, volá záchrannou službu 155.
- 3) Vedení školy neprodleně informuje zákonné zástupce žáka.

5.2. Konzumace tabákových výrobků ve škole

- 1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- 2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- 3) Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, který založí školní metodik prevence do své agendy.
- 4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- 5) Jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností.
- 6) Z konzumace tabákových výrobků škola vyvodí sankce stanovené školním řádem.

5.3. Konzumace alkoholu nebo omamných a psychotropních látek (OPL) ve škole

- 1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu nebo OPL v prostorách školy nebo v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné alkohol nebo OPL žákovi odebrat a v další konzumaci zabránit.
- 2) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu nebo OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- 3) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol nebo OPL), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- 4) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

5) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů.

6) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol nebo OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

7) Jestliže se konzumace alkoholu u žáka opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. V případě konzumace OPL plní škola oznamovací povinnost vždy. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

8) Z konzumace alkoholu nebo OPL škola vyvodí sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů nebo OPL.

5.4. Distribuce OPL ve škole

1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

3) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti informovat vedení školy a to vyrozumí místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

4) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálněprávní ochrany obce s rozšířenou působností.

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

3) O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.

4) O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.

3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

5.5. Řešení případů souvisejících s krádežemi a vandalismem

Krádeže a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednáním, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Jak postupovat preventivně proti krádežím:

1) Ve školním řádu uvést, že krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

2) Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu zdůrazní, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nosit

3) Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímovaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

1) O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.

2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.

3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu

1) Ve školním řádu uvést, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

2) V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.

2) V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.

3) V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou

5.6. Šikana a kyberšikana

Postup pedagogů při odhalení či podezření na šikanu je stanoven v samostatném Školním programu proti šikanování pro školní rok 2018/2019. Tento program je součástí Preventivního programu školy.

5.7. Záškoláctví

Záškoláctví je poruchou chování, která bývá často spojována s negativním postojem ke škole, s nepřijetím normy pozitivní hodnoty vzdělání, ale může být také projevem šikany nebo reakcí na neprospěch. V některých případech jej lze charakterizovat jako komplex obranného jednání s cílem vyhnout se nepříjemnosti, která je dána konfrontací neúspěšného žáka s lépe prospívajícími žáky nebo požadavky učitele na práci žáka nebo očekávanou reakcí rodičů na špatný prospěch. Při hodnocení záškoláctví je velmi důležité zjistit příčinu, která žáka k útěku ze školy vede, a jaký má žák postoj ke škole. Poruchou chování není klasifikováno záškoláctví, které je uskutečňováno na základě strachu ze šikany nebo vyplývající ze školní fobie. Důležitým faktorem je četnost záškoláctví, jeho plánovitost a způsob provedení.

Řešení záškoláctví

Nejdůležitější je zjištění příčiny, proč se žák k záškoláctví uchyluje. Teprve na základě tohoto zjištění je možné se žákem dále pracovat. Dalším důležitým úkolem je získání rodičů žáka ke spolupráci, nikoliv k boji mezi školou a žákem. Výchovná poradkyně po poradě s rodiči může žáka odeslat k vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny, která provede jeho vyšetření a případně doporučí řešení dané situace.

Prevence záškoláctví

Dle metodického pokynu k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví se na prevenci záškoláctví podílí třídní učitel, výchovná poradkyně a školní metodik prevence spolu s ostatními učiteli a zákonnými zástupci žáka. Součástí prevence je pravidelné zpracovávání dokumentace o absenci žáků, spolupráce se zákonnými zástupci žáka, včasná odhalení příčin záškoláctví žáků a přijetí příslušných opatření, provádění výchovných rozhovorů se žáky, spolupráce se školní psychologkou a institucemi pedagogicko-psychologického poradenství, konání výchovných komisí ve škole, spolupráce s orgány sociálně právní ochrany dětí apod.

6. Závěr

Preventivní program je určen pro všechny třídy, při výskytu problémů je operativně upravován, včetně aktivit ve třídách. Preventivní program bude v dalších letech zdokonalován a dlouhodobě se zaměří na další řešení projevů rizikového chování. Dlouhodobým cílem je dále rozvíjet kontakty s organizacemi, věnujícími se účinné prevenci ve smyslu metodického pokynu MŠMT.

V tištěné podobě bude tento Preventivní program po celý rok k dispozici ve sborovně školy. S programem jsou seznámeni všichni pedagogové a program je umístěn na internetových stránkách školy.

Vstupuje v platnost: od 1. 9. 2018

Vydává: Ing. Josef Ineman

Zpracoval: Bc. Tomáš Lorman

Příloha A – Dotazník pro žáky, zaměřený na klima ve třídě v souvislosti se šikanou

Dotazník pro žáky

Třída: _____

1. Za „šikanování“ považuji, když někdo před ostatními: (zaškrtni libovolné množství možností)
 - a. Někomu nadává
 - b. Někomu se posmívá
 - c. Někoho uhodí
 - d. Do někoho strká
 - e. Někomu vyhrožuje
 - f. Někomu tělesně ubližuje
 - g. Někoho osobně uráží
 - h. Uráží spolužákovu rodinu
 - i. Má poznámky se sexistickým obsahem
 - j. Někomu bere nebo ničí věci
 - k. Někoho uráží z rasových důvodů

2. Vyjmenuj další projevy, které považuješ za šikanování:

3. Vyskytuje se šikanování v naší třídě:
 - a. Ano, velmi často
 - b. Ano, občas
 - c. Ano, ale jen někdy
 - d. Určitě ne
 - e. Nevím, nesetkal /a jsem se s ním
4. Stalo se ti někdy, že jsi nešel/nešla do školy ze strachu, že tě někdo bude šikanovat?
 - a. Ano, často
 - b. Ano, několikrát
 - c. Ano, jen jednou
 - d. Ne, nikdy
 - e. Ne, ale na základní škole ano

5. Viděl/a jsi někdy ve tvé třídě, že někdo někoho šikanuje?
- Ano, často
 - Ano, několikrát
 - Ano, jen jednou
 - Ne, nikdy
 - Ne, ale na základní škole ano
6. Podílel/a ses někdy na šikaně někoho jiného?
- Ano, často
 - Ano, několikrát
 - Ano, jen jednou
 - Ne, nikdy
 - Ne, ale na základní škole ano
7. Co by podle tebe měl udělat učitel, když si všimne, že se jeden žák takovým způsobem ke spolužákovi zachová?

8. Proč podle tebe někteří žáci šikanují druhé:

9. Byl/a jsi ty sám/sama někdy na této škole šikanován:
- Ano, často
 - Ano, několikrát
 - Ano, jen jednou
 - Ne, nikdy
 - Ne, ale na základní škole ano

Příloha B – Kontakty na síť regionální pomoci

PPP pro Prahu 1, 2 a 4, Francouzská 56, Praha 10	224 228 403, 267 997 020, 267 997 021
PPP podle místa bydliště studenta Fond ohrožených dětí, Na Poříčí 6, Praha 1	224 236 655
Záchranka	155
Linka tísňového volání	156, 112
Policie	158
Policie ČR, Opletalova 19, Praha 1	222 025 192
Cizinecká policie, Olšanská 2, Praha 3	974 841 356
Policie ČR, místní oddělení Benediktská	974 889 210
Odvykání kouření	
Nemocnice Na Františku, Neurologické oddělení, Na Františku 8, Praha 1	222 801 213, 222 801 277
Referenční centrum pro závislé na tabáku pro ČR - III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Karlovo náměstí 32, Praha 2	224 966 608
Poruchy příjmu potravy	
Psychiatrická klinika 1.LF UK, Ke Karlovu 11, Praha 2	224 965 221
Anabell, Baranova 33, Praha 3	775 904 778
Sexuologie, AIDS	
Sexuologický ústav, Apolinářská 4, Praha 2	224 968 231
Help line AIDS, nonstop	800 800 980, 224 810 702
Anonymní testy HIV, Dům světla, Malého 3, Praha 8	224 814 284
Děti a mládež	
Linka bezpečí (nonstop, zdarma):	
telefonická pomoc dětem, vzkaz domů, pomoc online	116 111,
rodičovská linka	840 111 234
Linka psychopomoci	224 214 214, 777 783 146
RIAPS linka důvěry	222 580 697
Rodičovská linka	840 111 234
Dětské krizové centrum pro týrané a zneužívané děti	241 484 149,
Středisko výchovné péče Modřany, Rakovského 3138, Praha 12	244 772 127, 244 401 461

Výchovný ústav a středisko výchovné péče Klíčov, Čakovická 783/51, Praha 9	286 580 711, 773 212 820
Výchovný ústav a středisko výchovné péče Klíčov, Ambulantní oddělení Praha 5, Weberova 1, Praha 5	251 614 735, 774 212 820
Oběti domácího násilí	
DONA linka	251 511 313
Bílý kruh bezpečí, U Trojice 2, Praha 5	257 317 100
ROSA, Podolská 242/25. Praha 4	241 432 466
ROSA - SOS linka	602 246 102
ACORUS – psychosociální centrum	283 892 772
Závislosti	
PL Bohnice detox a léčba	284 016 111
DROP- IN Karolín Světlé 18, Praha 1	222 221 124
Nadace pro prevenci a léčbu drogově závislých a AIDS	
Poradenská linka	222 221 431
Prev-centrum, Meziškolská 1120/2, Praha 6	233 355 459, 777 161 138
Sananim, poradna pro rodiče	284 824 234
Sananim, kontaktní centrum	283 872 186
Alkoholické poradny	
Anonymní alkoholici, Na Poříčí 16, P1	224 818 247
Psychiatrická ambulance s protialkoholickou poradnou, Olšanská 7, Praha 3	271 774 854
Centrum pomoci závislým, Rodvinovská 3, Praha 4	261 262 831
Protikuřácké poradny	
Centrum pro léčbu závislosti na tabáku, linka pro odvykání	844 600 500
Toxikologické informační středisko	
Na Bojišti 1, Praha 2	224 919 293, 224 915 402

Příloha C - Stávající platné dokumenty v resortu MŠMT

Strategie

- Strategie prevence sociálně patologických jevu u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT 2013 – 2018
- Národní strategie protidrogové politiky 2010 – 2018
- Strategie prevence kriminality 2016 – 2020

Metodické pokyny

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. 21 149/2016
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č.j. 22 294/2013-1
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č. 20 006/2007-51
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policí ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané čj.: 25 884/2003-24
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance čj.: 14 423/99-22
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví čj.: 10 194/2002-14
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních čj.: 29 159/2001-26

Zákony

- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění, Novela školského zákona č. 472/2011 Sb.
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění, Zákon č. 383/2005 Sb., kterým se zákon č. 109/2002 mění. 135/2006 Sb. na ochranu proti domácím násilím
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění. Novela zákona o návykových látkách - zákon č. 106/2011 Sb.
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění. Novela zákona o návykových látkách - zákon č. 106/2011 Sb.
- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím

Vyhlášky

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a její pozměňující novela č. 116/2011 Sb., 103/2014 Sb. a 197/2019 Sb.
- Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. Novela vyhlášky: č. 147/2011.

Příloha D – Vzor hodnotícího dotazníku pro učitele

Hodnotící dotazník

1. Jak hodnotíte spolupráci s _____?

(stupnice jako ve škole)

• komunikace s vedením	1	2	3	4	5
• komunikace s lektory	1	2	3	4	5
• domlouvání termínů	1	2	3	4	5
• poskytování informací a materiálů	1	2	3	4	5

Slovní komentář:

2. Jak hodnotíte program, který je realizován na vaší škole?

(stupnice jako ve škole)

• volba témat	1	2	3	4	5
• návaznost témat	1	2	3	4	5
• struktura a délka konkrétního preventivního programu	1	2	3	4	5
• přímá práce lektorů	1	2	3	4	5

Slovní komentář:

3. Jaké byly reakce žáků na realizovaný program primární prevence, pokud jste nějaké zaznamenali?

Slovní komentář:

4. Vaše rady, postřehy, názory, návrhy atd.

Slovní komentář:

Příloha E – Vzor hodnotícího dotazníku pro žáky

DOTAZNÍK

Jak se ti líbil dnešní program? (*stupnice jako ve škole*) 1 2 3 4 5

Co ti dnešní setkání přineslo, dalo, z čeho máš radost?

Jaká činnost tě nejvíc bavila a proč?

Jaká činnost tě nebavila a proč?

Co bys na dnešním setkání změnil/a?

Jakou známku bys dal/a lektorům? (*stupnice jako ve škole*) 1 2 3 4 5

Jakou známku bys dal/a sobě? (*zakroužkuj*) 1 2 3 4 5

Jakou známku bys dal/a paní učitelce/panu učiteli? 1 2 3 4 5

Chceš nám ještě něco napsat?

Děkujeme za vyplnění!